

Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України
Національний центр судових експертиз при Міністерстві юстиції Республіки Молдова (Республіка Молдова)
Державна некомерційна організація «Національне бюро експертиз» Національної академії наук Республіки Вірменія
(Республіка Вірменія)
Національний інститут криміналістичних експертиз Міністерства юстиції Румунії (Румунія)
Вища школа поліції в Щитно (Республіка Польща)
Вища школа професійного навчання у Вроцлаві (Республіка Польща)
Академія прикладних наук імені професора Едварда Ліпінського в Кельце (Республіка Польща)
Академія прикладних наук «Collegium Balticum» (Республіка Польща)
Поморська вища школа у Старогарді Гданському (Республіка Польща)
Суспільна академія наук – філія в Кельце (Республіка Польща)
Юридичний факультет НАТ «Карагандинський університет імені академіка Є.А. Букетова» (Республіка Казахстан)
Приватна установа «Академія «Bolashaq»» (Республіка Казахстан)
Вища школа бізнесу та підприємництва при Міністерстві економічного розвитку та скорочення бідності Республіки
Узбекистан (Республіка Узбекистан)
Академія ГУСПОЛ (Чеська Республіка)
Центральноукраїнський національний технічний університет
Запорізький національний університет
Донецький національний медичний університет
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка
Донецький державний університет внутрішніх справ
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
Полтавський державний аграрний університет
Львівська академія Національного авіаційного університету
Національний науковий центр «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М.С. Бокаріуса»
Український науково-дослідний інститут спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України
Одеський науково-дослідний інститут судових експертиз Міністерства юстиції України
Херсонський факультет Одеського державного університету внутрішніх справ
Кафедра права гуманітарно-правового факультету Національного аерокосмічного університету
імені М.С. Жуковського «ХАІ»
Кафедра економіки та фінансів економічного факультету Херсонського державного аграрно-економічного університету
Університет імені Альфреда Нобеля
Центральноукраїнський інститут розвитку людини Університету «Україна»
Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського
Економіко-технологічний інститут імені Роберта Ельворті
Центральноукраїнський інститут ПрАТ «ВНЗ «Міжнародна академія управління персоналом»
Черкаський державний бізнес-коледж
Київське міське клінічне бюро судово-медичної експертизи
Всеукраїнська громадська організація «Союз експертів України»
Громадська організація «Всеукраїнська Незалежна науково-дослідна експертна спілка»
Громадська організація «Всеукраїнська асоціація вибухотехніків»
Науково-дослідний інформаційно-аналітичний центр «Інновації, інвестиції, інтелект»

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ СУДОВО-ЕКСПЕРТНОЇ ТА ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

**Збірник матеріалів
засідання № 5 постійно діючої Міжнародної
науково-практичної конференції**

**24 березня 2023 року
Кропивницький, 2023**

УДК 343.98+351.74](082+083.97)

Рекомендовано до друку

*Вченою радою Центральноукраїнського національного технічного університету
(протокол № 7 від 03.04.2023 р.)*

Упорядник: **Олександр Коломоєць** – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри тактико-спеціальної підготовки факультету №2 Донецького державного університету внутрішніх справ, провідний фахівець з організації наукової роботи Кіровоградського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України

Актуальні питання вдосконалення судово-експертної та правоохоронної діяльності : збірник матеріалів засідання № 5 постійно діючої Міжнародної науково-практичної конференції (м. Кропивницький, 24 березня 2023 р.). Кропивницький: ТОВ «Центрально-Українське видавництво», 2023. 593 с.

Збірник містить матеріали засідання № 5 однойменної науково-практичної конференції, у якій взяли участь практики, науковці, викладачі та здобувачі вищої освіти вищих навчальних закладів, наукових установ, інших державних органів України та зарубіжжя.

Матеріали конференції можуть бути використані в науково-дослідній роботі та в освітньому процесі спеціалізованих ЗВО.

Матеріали друкуються у авторській редакції, за точність викладеного матеріалу, достовірність наведених у публікації даних, географічних назв, власних імен, цитат та іншої інформації відповідальність несуть автори.

УДК 343.98+351.74](082+083.97)

© Кіровоградський НДЕКЦ МВС, 2023

© Автори, 2023

© ТОВ «Центрально-Українське видавництво» (верстка), 2023

State Research Expert Forensic Center of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine
 National Center of Forensic Examinations under the Ministry of Justice of the Republic of Moldova (Moldova)
 State non-profit organization "National Bureau of Expertise" of the National Academy
 of Sciences of the Republic of Armenia (Armenia)
 National Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Romania (Romania)
 Higher School of Police in Szczytno (Poland)
 Higher School of Vocational Training in Wrocław (Poland)
 Academy of Applied Sciences named after Professor Edward Lipinski in Kielce (Poland)
 Academy of Applied Sciences "Collegium Balticum" (Poland)
 Pomeranian Higher School in Starogard Gdańsk (Poland)
 Public Academy of Sciences - branch in Kielce (Poland)
 Faculty of Law of National Academy of Sciences "Karaganda University named after Academician E.A. Buketov"
 (Republic of Kazakhstan)
 Private institution "Bolashaq Academy" (Republic of Kazakhstan)
 Higher School of Business and Entrepreneurship under the Ministry of Economic Development and Poverty
 Reduction of the Republic of Uzbekistan (Republic of Uzbekistan)
 HUSPOL Academy (Czech Republic)
 Central Ukrainian National Technical University
 Zaporizhzhia National University
 Donetsk National Medical University
 Kharkiv National Pedagogical University named after H.S. Skovoroda
 Central Ukrainian State University named after Volodymyr Vynnychenko
 Donetsk State University of Internal Affairs
 Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
 Poltava State Agrarian University
 Flight Academy of the National Aviation University
 National Scientific Center "Institute of Forensic Expertise named after Ex. Prof. M.S. Bocarius"
 Ukrainian Research Institute of Special Equipment and Forensic Examinations of the Security Service of Ukraine
 Odesa Research Institute of Forensic Expertise of the Ministry of Justice of Ukraine
 Kherson Faculty of Odessa State University of Internal Affairs
 Department of Law of the Humanitarian and Legal Faculty of the National Aerospace University
 named after M.E. Zhukovsky "HAI"
 Department of Economics and Finance, Faculty of Economics, Kherson State Agrarian and Economic University
 Alfred Nobel University
 Central Ukrainian Institute of Human Development of the University "Ukraine"
 Kirovohrad Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education named after Vasyl Sukhomlynskyi
 Economic and Technological Institute named after Robert Elworthy
 Central Ukrainian Institute PJSC "University "International Academy of Personnel Management"
 Cherkasy State Business College
 Kyiv Clinical Bureau of Forensic Medical Examination
 All-Ukrainian public organization "Union of Experts of Ukraine"
 Public organization "All-Ukrainian Independent Scientific Research Expert Union"
 Public organization "All-Ukrainian Association of Explosive Technicians"
 Scientific research information and analytical center "Innovations, Investments, Intelligence"

**«TOPICAL ISSUES OF IMPROVING FORENSIC AND LAW ENFORCEMENT
ACTIVITIES»**

**Collection of materials
 of the meeting No. 5 of the ongoing International
 Scientific and Practical Conference
 March 24, 2023**

Kropyvnytskyi, 2023

UCC 343.98+351.74](082+083.97)

Recommended for printing
by the Academic Council of the Central Ukrainian National Technical University
(protocol No. 7 dated April 03, 2023)

Editor: **Oleksandr Kolomoiets**, PhD in Law, Associate professor, Associate professor of the Department of tactical and special training of faculty №2 of Donetsk State University of Internal Affairs, leading expert in organizing scientific work at the Kirovohrad Scientific and Research Expert-Criminalistic Center of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine

Topical Issues of Improving Forensic and Law Enforcement Activities: a collection of materials of meeting No. 5 of the ongoing International Scientific and Practical Conference (Kropyvnytskyi, March, 24, 2023). Kropyvnytskyi: «Central Ukrainian Publishing House», 2023. 593 p.

The collection contains the materials of meeting No. 5 of the scientific and practical conference, which was attended by practitioners, scientists, teachers and students of higher educational institutions, scientific institutions, other state bodies in Ukraine and abroad.

The conference materials can be used in research work and in the educational process of specialized higher education institutions.

The materials are represented in the author's edition, the authors are responsible for the accuracy of the material presented, the reliability of the data, geographical names, proper names, quotations and other information provided in the publication.

UCC 343.98+351.74](082+083.97)

© Kirovohrad scientific research forensic expert center of the Ministry of internal affairs of Ukraine, 2023

© Authors, 2023

© «Central Ukrainian Publishing House» LLC (typesetting), 2023

Сергій Полях

кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу Черкаського державного бізнес-коледжу, м. Черкаси, Україна

ЗАГРОЗИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КРИПТОБІРЖ В УКРАЇНІ

Незважаючи на відносну новизну ринку криптовалют його вплив на розвиток економіки є суттєвим, в основному через значну капіталізацію ринку та залученість значної частини населення світу. В Україні рівень використання криптовалют набирає все більше обертів, поступово зростає кількість торговельних точок, де можна розрахуватися криптовалютою. Ситуація покращується через участь у цих процесах відомих світових брендів, серед яких платіжні системи MasterCard, Visa та PayPal.

Варто зазначити, що криптовалюта з перших же днів війни на території України стала одним із найоперативніших каналів фінансування Збройних Сил України (ЗСУ) та наповнення різних благодійних фондів, за рахунок швидкості проведення операцій, анонімності клієнтів і можливості обійти обмеження Національного банку України (НБУ), введені під час війни на електронні грошові перекази та зняття іноземної валюти. [5].

Криптовалюта – це новий цифровий вид грошей, за допомогою якого можна виміряти вартість товарів, послуг та інших фіатних і цифрових грошових одиниць, використати для функціонування товарно-грошового обігу, здійснення заощаджень та інвестиційних вкладень. Основним майданчиком для здійснення операцій з криптовалютою є криптобіржі.

Криптобіржа (криптовалютна біржа, біржа цифрових валют) – це насамперед сервіс обміну криптовалют, за допомогою якого можливо проводити обмін криптовалюти на інші активи.

Станом на вересень 2021 року сукупна ринкова вартість усіх криптоактивів у світі перевищила 2 трлн доларів, збільшившись у десять разів у порівнянні з початком 2020 року, а станом на квітень 2022 року капіталізація становила 1,9 трлн доларів, незважаючи на значний спад цін на криптовалюту. [1]

У дослідженні аналітичної блокчейн-компанії Chainalysis за 2022 рік зазначено, що Україна посіла третє місце в глобальному рейтингу поширення криптовалют серед населення після В'єтнаму та Філіппін. А за даними дослідницької компанії Trippl A, кількість громадян, які володіють криптовалютами в нашій країні, за рік зросла на понад 2%, і на початок 2022 року криптоактиви були у 15,72% населення, що становить 6,5 мільйона українців. [3]

Незважаючи на криптокризу в світі, кількість користувачів не зменшилась. Так у таблиці 1 представлений перелік найкращих криптобірж в Україні, за даними інформаційно-аналітичного сервісу Ліга.Срупто, станом на лютий 2023 року.

Найкращі криптобіржі в Україні на 2023 рік [4]

Назва криптобіржі	Рік заснування	Кількість криптовалют	К-сть користувачів, тис. осіб	Об'єм торгів, млн \$/ добу
WhiteBIT	2017	250+	3000	670
Kuna	2014	23	45	515
Binance	2017	350+	20 000	11,5
Bybit	2018	256	5 000	776
Huobi	2013	665	10 000	2 500
Gate.IO	2017	1400+	30 000	1 050
Bitfinex	2014	300+	-	136
KuCoin	2017	700+	5 000	846
Blockchain.com	2011	41	37 000	1 400
Coinbase	2012	231	5 000	1 500
Qmall	2021	498	2 000	153

Як видно з таблиці 1 в Україні популярність криптобірж збільшується. Також необхідно відмітити, що з перелічених криптобірж суто українськими є Kuna Exchange, BTC Trade Ua, Qmall і WhiteBIT.

За останні кілька років криптовалюти стали все більш популярними, тому ринок криптобірж почав швидко розвиватися в Україні. Проте разом з цим з'явилися і ризики, які пов'язані з такою діяльністю. Розглянемо детальніше загрози та перспективи розвитку криптобірж в Україні.

У багатьох суб'єктів ринку віртуальних активів відсутні стійкі практичні основи операційної діяльності, корпоративного управління й оцінки ризиків, що підтверджується серйозними збоями в роботі на криптобіржах. Крім того, є ряд випадків крадіжки коштів клієнтів у результаті хакерських атак, які отримали широкий розголос. Отже можна виділити наступні загрози розвитку криптобірж та їх вплив на економіку України:

1. Кіберзагроза. Криптобіржі є цільовими об'єктами для кібератак, оскільки зберігають значну кількість цифрових активів. Якщо криптобіржа не має належного захисту, хакери можуть вкрати значну кількість криптовалют, що може призвести до втрати грошей клієнтів.

2. Недостатня регуляторна база. Україна має недостатньо розроблені правила та законодавчу базу, яка б дозволила ефективно контролювати та регулювати роботу криптобірж. Це може призвести до зловживань, шахрайства, використання криптовалют для незаконних цілей.

3. Висока волатильність криптовалют. Це означає, що ціни на криптовалюти можуть змінюватися дуже швидко та несподівано. Це може призвести до фінансових втрат клієнтів і до негативного впливу на ринок та економіку в цілому.

4. Ризик шахрайства: Криптові біржі можуть стати мішенню шахраїв, які намагаються використати платформу для шахрайства, таких як виведення коштів, афери з підтримкою клієнтів та інші.

5. Криптовалютизація. Процес в економіці, при якому населення почне використовувати криптоактиви замість національної валюти, що в перспективі може привести до обмеження можливостей центрального банку з ефективного проведення грошово-кредитної політики, а також можуть виникнути ризики, що загрожують фінансовій стабільності економіки в цілому.

Як приклад нестабільної діяльності криптобірж в Україні є призупинення з березня 2023 року введення та виведення через банківську карту й інші платіжні сервіси коштів серед криптовалютних бірж по всій Україні. Така ситуація має негативний вплив на економіку країни за рахунок замороження частки коштів клієнтів криптобірж.

Ринок віртуальних активів – це додаткова точка для зростання цифрової економіки в Україні. Перш за все легалізація віртуальних активів створює передумови для запуску інноваційного ринку та забезпечую притік інвестицій. Саме тому можна виділити наступні перспективи розвитку криптобірж та їх впливу на економіку України:

1. Залучення інвестицій. Криптові біржі надають можливість інвесторам з України та з інших країн вкладати кошти в криптовалюти та пов'язані з ними проекти. Це може сприяти розвитку нових технологій та бізнесів в Україні, що може призвести до зростання економіки.

2. Розширення міжнародної торгівлі. Криптові біржі дають можливість вільно торгувати криптовалютами з іншими країнами без обмежень, що може збільшити обсяг

3. Розвиток криптовалютного ринку: створення криптобірж допоможе розвивати ринок криптовалют в Україні, що може збільшити конкуренцію та стимулювати нові інновації.

4. Зменшення залежності від іноземних фінансових установ: криптобіржі можуть допомогти зменшити залежність від іноземних банків та фінансових установ, що знизить ризик зовнішньої відтоку капіталу.

Використання криптовалют та криптобірж є досить новим явищем, яке не завжди має достатній рівень регулювання та законодавчої бази. Тому, щоб успішно розвивати криптобіржі в Україні, потрібно розвивати відповідну правову базу та законодавство. Так урядом України був підготовлений та схвалений у 2022 році законопроект №3637, що дозволяє легалізувати віртуальні активи та бізнес в Україні. Даний Закон передбачає, що регулювання ринку віртуальних активів

віднесено до компетенції Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку та Національного банку, крім того держава гарантуватиме судовий захист прав споживачів на віртуальні активи.

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку буде зобов'язана відповідати за віртуальні активи, що забезпечені фінансовими деривативами та цінними паперами, і виконувати наступні функції:

формувати та реалізовувати політику у сфері віртуальних активів;

визначати порядок обороту віртуальних активів;

видавати дозволи постачальникам послуг віртуальних активів;

здійснювати нагляд та фінансовий моніторинг у цій сфері [5].

Національний банк, в свою чергу, відповідатиме за віртуальні активи, що забезпечені валютними цінностями.

Отже не зважаючи на загрози діяльності криптобірж, вони мають значний потенціал для розвитку економіки України, але лише у випадку правильного регулювання та нагляду з боку уряду.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Палій Альона. Як криптовалюта допомагає ЗСУ перемагати. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/bankivske-ta-finansove-pravo/yakkriptovalyuta-dopomagaе-zsu-peremagati.html> (дата зверення: 12.03.2023).
2. Трильйони доларів на вітер. Великий гід Forbes про наслідки криптозими // Forbes Ukraine. вебсайт. URL: <https://forbes.ua/news/> (дата звернення: 23.03.2023)
3. Продан К.М., Олійник В.І. Деякі питання використання криптовалюти як допомоги Україні в умовах воєнного стану. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права, (36). 2022. С. 145-149. URL: <https://nzlubb.org.ua/index.php/journal/article/view/727/663> (дата зверення: 12.03.2023).
4. Найкращі криптобіржі в Україні на 2023 рік // Ліга.Crypto. вебсайт. URL: <https://www.liga.net/crypto/ua> (дата звернення: 23.03.2023)
5. Про віртуальні активи: Закон України від 17.02.2022р. No 2074-IX. Дата оновлення: 15.03.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text> (дата зверення: 12.03.2023).

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ СУДОВО- ЕКСПЕРТНОЇ ТА ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

**Збірник матеріалів
засідання № 5 постійно діючої Міжнародної
науково-практичної конференції
(м. Кропивницький, 24 березня 2023 року)**

Редактор Коломоєць О.Д.

Верстка Чудна С.М.

Зверстано в ТОВ «Центрально-Українське видавництво»
Україна, 25006, м. Кропивницький, вул. Т. Карпи, 69
т.: (0522) 24-25-96, 0979641741, ел. пошта: zuv2@ukr.net

Надруковано на власному обладнанні Кіровоградського НДЕКЦ МВС

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
видавців, виготівників та розповсюджувачів видавничої продукції від 15.12.2011
р., серія ДК № 4234

Підписано до друку 15.04.2023 р. Формат 60x84 1/16
Папір офсетний.
Гарнітура Cambria
Ум. друк, арк. 6,6
Наклад 200 примірників.